

www.jollibread.com

© Del text: 2025, Víctor Aldea. Autor representat per IMC Agència Literària.

© D'aquesta edició:

2025, Sanoma Infantil y Juvenil, SL i Grup Promotor, SL.

Jolibre és una marca registrada directament o indirectament per Grupo Santillana Educación Global, SLU, llicenciada a Sanoma Infantil y Juvenil, SL.

Carrer de les Ciències, 73 (Districte econòmic Plaça d'Europa)

08908 L'Hospitalet de Llobregat

Telèfon: 93 230 36 00

ISBN: 978-84-1152-086-7

Dipòsit legal: M-27134-2024

Printed in Spain – Impres a Espanya

Primera edició: març del 2025

Las materias primas utilizadas en la fabricación de este libro son reciclables y cumplen ampliamente con la normativa europea de sostenibilidad, economía circular y gestión energética.

Queda prohibida la utilización de los contenidos de esta obra, de cualquier forma, o por cualquier proceso, con fines de minería de texto y datos, aprendizaje automático, desarrollo y/o entrenamiento y/o enriquecimiento de inteligencias artificiales de cualquier clase.

Cualquier forma de reproducción, distribución, comunicación pública o transformación de esta obra solo puede ser realizada con la autorización de sus titulares, salvo excepción prevista por la ley. Dirijase a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necesita fotocopiar o escanear algún fragmento de esta obra.

***Atrapallegendes:
la clau de Mirmanda***

VÍCTOR ALDEA

jollibre

*Per a tu, Esteve,
aquesta història,
en penyora de la teva
sopa de tomàquet amb cloïsses
i del teu rostit de pollastre amb bolets,
que ara ja són, també, una mica meus.*

*En record de les meves dues àvies,
la Felisa i la Maria Teresa,
que, com totes les àvies,
van marxar massa aviat.*

*Quant Barcelona era un prat
ja Mirmanda era ciutat,
forts gegants l'han aixecada,
que de pedra ab glavi tosch
quant los veyan dintre'l bosch,
fins los roures tremolavan.*

JACINT VERDAGUER, *Canigó*

La fira medieval de tardor

Em dic Ricard i acabo de fer dotze anys.

11

Per si t'interessa, visc en una ciutat petita, envoltada de grans muntanyes. Soc un noi normal, ni gaire alt ni gaire baix, ni gaire prim ni gaire gras, ni gaire tossut ni gaire saberut, que és una paraula que agradava molt a l'àvia. Visc al segon pis d'un edifici, a prop de l'institut on tot just he començat primer d'ESO. També visc a prop del banc on treballa el pare i a prop de l'oficina on treballa la mare.

El pare és economista. Treballa amb els números. Compta els diners dels altres i els explica què han de fer per fer créixer els seus estalvis. I al cap d'un temps, si han tingut una mica de sort, els 100 € que han invertit o que han estalviat s'han convertit en 101 €, que tampoc no és que sigui cap fortuna!

La mare és assessora política, és a dir, que treballa amb les paraules. Escriu discursos per als

polítics de la ciutat perquè sàpiguen, exactament, què han de dir per convèncer la gent que els voti a les properes eleccions. La mare diu que als polítics algú els ha de posar les paraules a la boca perquè no espantin els votants i es quedin sense vots el dia de les eleccions, que és el pitjor que els pot passar!

12 El pare i la mare són dues persones importants, a la vida de la ciutat. I ho són tant que, massa vegades, s'obliden que el més important de la seva vida hauria de ser jo. Ni els números. Ni les paraules. Jo, el Ricard, que acabo de fer 12 anys.

Per això aquest matí estic content. Perquè fa una setmana que em van prometre que avui aniríem tots tres a la fira medieval de tardor.

La fira medieval és un esdeveniment que se celebra cada any a la plaça Major de la ciutat l'últim cap de setmana de novembre.

Fa dies que un batec al pit em diu que no me la puc perdre, que enguany en passarà alguna de ben especial. Com si m'avisés que hi trobaré alguna cosa que m'ajudarà a fer les paus amb la pèrdua que vaig patir abans de l'estiu.

L'àvia Empar es va morir mentre veia l'últim capítol de la seva telenovel·la preferida al

menjador de casa, on vivia tota sola, des que l'avi li havia marxat a una guerra feia prop de seixanta anys. L'avi havia fet un petó als llavis a l'àvia, havia agafat la seva bossa de soldat de color verd i havia baixat al carrer per les escales. L'àvia l'havia acomiadat amb llàgrimes als ulls.

—T'enyoraré fins que tornis, Joaquim —li havia dit, i va posar-se a esperar-lo fins que tornés. Però l'avi no va tornar. I l'àvia va quedar-se sola al món. Bé, sola, sola, tampoc, perquè al cap de pocs dies que l'avi marxés l'àvia va saber que estava embarassada del Joaquim, el meu pare, a qui l'àvia Empar va posar el mateix nom.

És clar que jo no el vaig conèixer, l'avi Joaquim. L'àvia Empar em va fer de mare i de pare, quan la mare estava massa atrafegada escrivint discursos per als polítics de la ciutat i el pare tenia tot el dia ple de reunions per parlar amb els clients de crèdits, d'hypo- teques, de guanys i de pèrdues bancaris.

I l'àvia Empar i jo sempre hi havíem anat plegats, a la fira medieval de tardor. Avui serà la primera vegada que hi aniré sense ella.

Aquest últim any, quan vaig tenir mòbil per primera vegada, cada nit, abans d'anar a dormir,

ens desitjàvem bona nit amb un whatsapp. Vaig continuar amb el costum durant moltes nits malgrat que ella no em respongués. Em passava les primeres hores de la nit amb els ulls recolzats a la pantalla del telèfon per veure si la doble marca es posava en blau, però res. I al cap d'uns quants dies aquell silenci em va fer saber a crits que l'àvia no els llegia. L'àvia Empar s'havia mort. Sense acomiadar-se. Sense dir-me adeu. I això em va fer plorar com mai no havia plorat.

Avui és el meu aniversari. I només he demanat un sol regal: passar el dia amb el pare i la mare. I m'ho havien promès.

Però hi ha promeses que costen de complir i només d'arribar a la fira ja veig que els pares no em faran cap cas. Una altra vegada.

El pare es troba amb uns quants companys del banc i es posa a parlar de feina.

La mare es troba amb el polític per a qui escriu els discursos aquesta setmana i es posa a parlar de feina. Amb ell i amb la resta del seu equip de campanya.

I jo em quedo sol com un mussol al bell mig de la plaça i miro al cel, que s'enteranyina, tot enfadat.

Ben bé com si sabés com em sento, el dia del meu aniversari.

I, sense pressa, arrufo les celles, serro les dents i mig tanco els ulls mentre reculo a poc a poc, com si tingués por que algú descobrís com em sento. I m'arrauleixo en un racó mentre veig que el pare em saluda amb el cap i la mare em saluda amb un mig somriure penjat dels llavis. Però cap dels dos no deixa de parlar amb la gent amb qui treballa.

15

I jo, el Ricard, que acabo de fer 12 anys, em sento petit i ben poca cosa i vull desaparèixer.

L'únic que vull el dia del meu aniversari és fondre'm com un glaçó un migdia d'estiu.

Quan tornaré a veure l'àvia?

16

—I tu com et dius, noi? —em pregunta la dona gran que hi ha asseguda a l'interior de la petita vela muntada a un centenar de metres de la plaça. M'han cridat l'atenció les franges de color que coronen la paradeta i per això m'hi he acostat. I quan me n'he adonat ja era a dins, assegut en una cadira de fusta no gaire còmoda.

—Ri... Ric... Ricard —quequejo.

—Tens una moneda per pagar la consulta?

—Qui... Quina consulta?

—La consulta! La consulta que t'ha dut fins aquí, tros de quòniam. Quina consulta, si no?

Em duc les mans a les butxaques dels pantalons. Amb el tacte localitzo la moneda de dos euros del canvi del pa que vaig comprar ahir al migdia en sortir de l'institut i encara no he tornat a la mare.

—Només tinc això. —La hi ofereixo. Ella es mira la moneda, arronsa les espatlles i em diu:

—Bé, suposo que encara podem fer alguna cosa. Pots fer una sola pregunta als ossos. Però només una.

—Els... o... ssos? —dic a batzegades amb un regust de fàstic als ulls.

—Sí, els ossos de perdiu. On et penses que et llegiré la fortuna? Al telèfon mòbil? Au, va, noi, no siguis llepafils i anem per feina.

M'hi penso una estona una mica massa llarga, perquè la dona fa petar els dits davant dels meus ulls.

—Ep, maco, que t'encantes! Una sola pregunta. Però només una.

Miro al voltant. A l'interior de la petita vela hi ha un silenci absolut. Només hi endevino una taula rodona coberta amb un tros de llençol blau cel, una baralla de cartes i una espelma mig consumida, que desprèn una olor embafadora. Aixeco la vista de la taula i topo amb la mirada de la dona gran, que em sotja amb un somriure forçat. Al coll hi duu penjada una clau.

—Quan tornaré a veure l'àvia?

És el primer que em passa pel cap.

La dona gran em mira sense badar boca. Abaixa els ulls i observa els ossos de perdiu.

Agafa el grapat d'ossos blancs i petits, els fa ballar a les mans tancades, que obre damunt de la taula, i els deixa caure. Se'ls mira amb molta atenció. Deixa passar uns quants segons, s'escura la gola, com si volgués guanyar temps, i aleshores em llegeix la fortuna:

—Estàs segur que no vols saber res més?

Moc el cap a banda i banda i repeteixo la pregunta:

—Quan tornaré a veure l'àvia?

—Quan miris amb els ulls closos de bat a bat.

Em quedo com si em parlés en alemany, una llengua que no conec.

—No t'entenc.

—Encara ets massa jove per entendre què expliquen els ossos. Potser en trauràs l'entrellat quan siguis més gran —em diu la dona, i arrufo el nas. Aquesta és la frase que més odio de tot el món mundial. Quan els grans no saben explicar-te alguna cosa perquè l'entenguis, sempre et diuen el mateix: «ets massa petit per saber de què et parlo». L'àvia

se'n reia i em deia que qui no era capaç d'explicar alguna cosa de manera que tothom l'entengués, és que ell mateix no ho entenia—. I ara ves, que ja he respost la teva pregunta de dos euros. I recorda de mirar el món amb els ulls closos de bat a bat.

I aleshores la dona gran em demana que m'ai-xequi i fa el gest d'acomiar-me. Però un cop de vent s'esmuny a la paradeta i ho escombra tot. M'empeny, em fa perdre l'equilibri i caic endavant. Allargo els braços per protegir-me de la trompada i, sense voler, recolzo les mans en el penjoll que duu l'endevina i l'hi arranco. Ella fa un xisclé i desapareix. I la barraqueta queda ben buida.

No em puc creure el que ha passat. En tocar la clau la dona s'ha fet fonedissa. L'he matada? L'he enviada a una altra dimensió com de vegades passa a les històries de ciència-ficció? O ha marxat sense que me n'hagi adonat?

Em penjo la clau al coll.

Tremolo una mica.

No les tinc totes.

Surto de la barraqueta.

Hi ha boira baixa, d'aquelles tan humides que sembla que et llepin la cara. No es veu res.

Només sento el meu fil de veu, que pregunta en veu alta:

—Ep, pares, que hi ha algú? Soc el Ricard. Ep, hola!?

Sento moltes veus, però no en reconec cap.

20 La llengua de boira m'ha mullat tot i ara vaig xop com un poll. Tremolo. No sé què fer ni cap on tirar. La plaça Major ja no hi és. Com si la terra se l'hagués empassada o la boira l'hagués esborrada.

Faig una dotzena de passes cap endavant i aleshores endevino alguna cosa. Avanço una mica més i flipo amb el que tinc davant del nas.

Plantat al bell mig d'un racó d'una de les sortides de la plaça hi veig un carro de fusta. Giro el cap. Darrere meu només hi ha boira, que sembla que m'empaiti, perquè cada vegada la noto més a prop.

A pocs metres del carro de fusta hi endevino un home alt com un gegant, dempeus, que remena una olla de terrissa immensa amb un cullerot de fusta i taral·leja una cançó que no reconec. Sembla que estigui de bon humor. Em veu i amb el cap em convida a atansar-m'hi.

Dubto una mica. Les cames em tremolen, però m'hi acosto.

M'aturo al seu costat i em rep una olor que no-més de flairar-la m'escalfa la panxa i em fa pessigolles als llavis.